

Wat kost het onderhoud van een pijporgel?

In veel protestantse kerkgebouwen staat een pijporgel dat in de zondagse erediensten wordt gebruikt. Het is belangrijk om deze orgels voor toekomstige generaties te bewaren en dus goed te onderhouden.

TEKST NICO DE JONG

Invloed op onderhoudskosten

De klimatologische omstandigheden in het kerkgebouw zijn van invloed op het onderhoud van een orgel op langere termijn. Door de luchtvochtigheid te reguleren en de temperatuurschommelingen te beperken kan grote schade op de lange duur worden verminderd.

Jaarlijks onderhoud

Elk kerkorgel heeft klein onderhoud nodig. Denk dan vooral aan het stemmen van de orgelpijpen. Het is belangrijk om te bepalen hoe vaak het orgel wordt gestemd. Te vaak stemmen kan op den duur stemschade veroorzaken aan de metalen pijpen. Bij orgels die nauwelijks storingen hebben is het vaak voldoende om eens per twee jaar klein onderhoud uit te voeren.

Groot onderhoud

Een gemiddeld pijporgel heeft ongeveer eenmaal in de 30 jaar groot onderhoud nodig. Er zijn daarnaast ook orgels die pas na 60 jaar groot onderhoud behoeven. Uitschieters naar beneden komen ook voor. De omvang van het werk kan per orgel enorm

verschillen. Groot onderhoud kan werkzaamheden betreffen zoals het verhelpen van lekkages door versleten leer, versleten mechanieken repareren of schimmelvorming/loodcorrosie verhelpen. Daarnaast zal neergedwarreld stof op den duur moeten worden verwijderd.

Kosten

De omvang van een orgel en de afspraken met de orgelmaker zijn bepalend voor de hoogte van de onderhoudskosten. Voor stemwerkzaamheden kun je voor een orgel met één klavier uitgaan van ongeveer één dag werk. Ieder klavier extra vergt dan een dag extra (een klein pedaalklavier een halve dag).

SIM-subsidie

Monumentale orgels komen vaak in aanmerking voor de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM), die voorziet in een bijdrage van 60% van de kosten voor onderhoud voor een periode van 6 jaar.

Berekening

Uitgaand van een 'gemiddeld' orgel met twee klavieren en een vrij pedaal, zou een orgelmaker 2,5 dag werk kunnen hebben voor stemmen

en onderhoud. Ga je dan uit van een stem-onderhoudsbeurt van eens per twee jaar, dan kom je uit op 1,25 werkdag per jaar voor circa €800,-. Voor het opbouwen van een reserve voor groot onderhoud kun je voor een gemiddeld orgel uitgaan van minimaal 0,5% tot 1% van de verzekerde waarde. Bij een verzekerde waarde van €800.000,- moet je hiervoor jaarlijks €8.000,- reserveren.

Vraag bij onduidelijkheid over het te verwachten onderhoud de mening van een gerenommeerde orgelmaker of van een deskundige orgeladviseur. Regelmatig inspecteren voorkomt verrassingen. Via de Commissie Orgelzaken kan een beknopte inspectie worden aangevraagd die duidelijkheid kan geven over de onderhoudstoestand van het orgel.

Lees meer in onze kennisbank:

